

Силабус
освітньої компоненти
Основи сталого розвитку

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність – С3 Міжнародні відносини
Освітньо-професійна програма – Міжнародні відносини

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

доктор економічних наук, професор **Тулай Оксана Іванівна**

Контактна інформація o.tulaj@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Освітня компонента «Основи сталого розвитку» є обов'язковою у циклі професійної підготовки бакалавра за освітньою програмою «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Метою освітньої компоненти є формування цілісного уявлення про напрями розвитку цивілізації та шляхи гармонійного поєднання екологічних, економічних і соціальних аспектів діяльності людини. У ході навчання здобувачі отримають знання про особливості переходу України та країн ЄС до моделі сталого розвитку (зміна підходів до природокористування; перехід на інтенсивні типи виробництва із застосуванням сучасних екологічно безпечних технологій; формування нової демографічної політики, орієнтованої на відтворення населення), а також про розширення можливостей міжнародної співпраці у цій сфері.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Генезис концепції сталого розвитку	Знати термінологію, аналізувати передумови виникнення та розвиток концепції сталого розвитку	Тести, питання
2 / 2	2. Міжнародне законодавство з питань сталого розвитку	Вміти опрацьовувати міжнародні документи у сфері сталого розвитку та застосовувати їх у практичній діяльності	Тести, питання
2 / 2	3. Цілі сталого розвитку	Вміти досліджувати процес досягнення Цілей сталого розвитку та визначати пріоритети на національному рівні	Тести, питання

2 / 2	4. Роль міжнародних організацій у забезпеченні сталого розвитку	Знати особливості діяльності міжнародних організацій у сфері сталого розвитку	Тести, питання
4 / 4	5. Сталий економічний розвиток	Досліджувати закономірності та тенденції економічного розвитку та аналізувати економічні аспекти реалізації Цілей сталого розвитку	Тести, питання
4 / 4	6. Екологічна складова сталого розвитку	Здійснювати критичний аналіз екологічних проблем і розробляти пропозиції щодо їх вирішення	Ситуаційні завдання
4 / 4	7. Соціальна складова сталого розвитку	Виявляти соціальні проблеми й аналізувати чинники, що впливають на досягнення соціального благополуччя різних груп населення; налагоджувати соціальну взаємодію. Досліджувати показники сталого людського розвитку	Ситуаційні завдання
2 / 2	8. Індикатори сталого розвитку	Оперувати економічними, екологічними і соціальними індикаторами сталого розвитку	Тести, питання
4 / 4	9. Сталий розвиток країн ЄС	Аналізувати та порівнювати показники сталого розвитку країн ЄС	Тести, питання
4 / 4	10. Реалізація принципів концепції сталого розвитку в Україні у довоєнний період та під час війни	Аналізувати ситуацію у сфері сталого розвитку України з урахуванням сучасних викликів, зокрема в умовах війни	Тести, питання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрусевич, А., Кузьо, І. Екологічна політика ЄС та її імплементація в Україні. Львів: Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2023. 180 с. URL: <https://rac.org.ua/eu-green-policy-2023>
2. Борисенко Є., Брем С., Іванова О., Опаленик Я., Сарсадських І., Свет Є. Універсальний дизайн. Конспект лекцій. (Уклад.: Виртосу І., Іванова О.). ПРООН, 2025. 118 с. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/universalnyy-dyzayn-konspekt-lektsiy>
3. Власюк, О. С. Сталий розвиток регіонів України в умовах післявоєнного відновлення. Регіональна економіка. 2024. № 2. С. 12–25. DOI: <https://doi.org/10.15407/re2024.02.012>
4. Екосистема організацій підтримки бізнесу в Україні. Аналітичний звіт за результатами картування. Київ: Програма розвитку ООН в Україні, 2025. 152 с. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/ekosystema-orhanizatsiy-pidtrymky-biznesu-v-ukrayini>
5. Євроінтеграційні «досягнення» України за 2024 рік у довкіллевій сфері. МБО «Екологія-Право-Людина», 2025. URL: <https://epl.org.ua/eco-analytics/evrointegratsijni-dosyagnennya-ukrayiny-za-2024-rik-u-dovkilliyevij-sferi/>
6. Європейська комісія. Ukraine Facility 2024–2027: План відновлення та сталого розвитку України. Брюссель, 2024. URL: <https://ec.europa.eu/commission/ukraine-facility-2024>
7. Кухта П. Регіональна політика України у контексті Європейського зеленого курсу. Аналітична записка. Київ: Центр економічної стратегії, 2024. URL: <https://ces.org.ua/regional-green-deal-2024>
8. Лібанова, Е. М. Соціальні аспекти сталого розвитку України. Демографія та соціальна економіка. 2023. № 1. С. 7–21. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2023.01.007>
9. Мельник Л. Г. Екологічна економіка та сталий розвиток: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2023. 412 с.

10. Національна економічна стратегія-2030: прогрес реалізації. Київ: Мінекономіки України, 2024. URL: <https://nes2030.gov.ua/progress-2024>
11. Світовий економічний форум. Global Risks Report 2024. Geneva: WEF, 2024. URL: <https://weforum.org/reports/global-risks-2024>
12. Стратегія ЄС щодо України: підтримка регіонального розвитку та сталості. Брюссель: European Council, 2023. URL: <https://consilium.europa.eu/ukraine-strategy-2023>
13. Тулай О. І., Карпишин Н. І., Ференс Б. В. Домінанти збереження та розвитку людського потенціалу в умовах турбулентності глобального світу. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти, 2024. № 13, С. 84–98. <https://doi.org/10.31866/2616-745X.13.2024.306866>
14. Шевченко, О. С. Трансформація економіки України в умовах зеленого переходу. Економіка України. 2024. № 5. С. 34–49. DOI: <https://doi.org/10.15407/ekonukr2024.05.034>
15. Alekseyenko L., Tulai O., Artemenko L. Financial, social, and environmental dimensions of the stability of the development of the corporate sector in the context of global digital transformation. Інноваційні технології управління підприємством : моногр. / І. О. Кузнецова, А. Р. Златова, В. В. Горбатюк, та ін.; за заг. ред.: І. О. Кузнецової, О. С. Балабаш. Харків: Діса плюс, 2023. С. 113-123.
16. European Environment Agency. Europe's Climate Adaptation Progress 2023–2024. Copenhagen: EEA, 2024. URL: <https://eea.europa.eu/adaptation-2024>
17. Global SDG Index 2024: Measuring Progress towards Sustainable Development. New York: SDSN, 2024. DOI: <https://doi.org/10.1016/sdgindex.2024>
18. IEA. World Energy Outlook 2024. Paris: IEA, 2024. URL: <https://iea.org/weo2024>
19. Sachs, J. D. The Age of Sustainable Development. New York: Columbia University Press, 2024. DOI: <https://doi.org/10.7312/sachs-2024>
20. Transparency International Ukraine. Green Recovery and Anti-Corruption in Ukraine. Київ, 2024. URL: <https://ti-ukraine.org/green-recovery-2024>
21. UNDP Ukraine. Human Development Report 2024: Regional Aspects. Київ, 2024. URL: <https://hdr.undp.org/ukraine-2024>
22. UNEP. Green Recovery and Resilience in Eastern Europe. Nairobi: UNEP, 2024. URL: <https://unep.org/green-recovery-2024>
23. United Nations. Sustainable Development Goals Report 2024. New York: UN, 2024. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2024>

КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульний контроль передбачає оцінку завдань по кожній темі (Теми 1-5). Оцінка виставляється як сума отриманих за кожне завдання балів	Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульний контроль передбачає оцінку завдань по кожній темі. (Теми 6-10) Оцінка виставляється як сума отриманих за кожне завдання	Тренінг (Оцінка виставляється за виконане завдання)	Самостійна робота (Оцінка виставляється за виконане завдання)	Екзамен містить 4 теоретичних завдання. Кожне завдання оцінюється макс. 25 балів Оцінка виставляється як сума отриманих

	(1 завдання – макс. 20 балів)		балів (1 завдання – макс. 20 балів)			за кожне завдання балів
--	-------------------------------	--	--	--	--	-------------------------

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, здобувач на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, здобувач належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; здобувач припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; здобувач не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота складається із 5 теоретичних (проблемних) завдань. За відповідь на 1 теоретичне питання здобувач може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – вид контролю, при яких засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається з 4 теоретичних питань. За відповідь на 1 теоретичне питання здобувач може отримати від 0 до 25 балів.

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

